Załącznik nr 2 do RWP

Przewodnik kwalifikowalności wydatków dla 1 Priorytetu program Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki FENG.01.01 Ścieżka SMART – projekty realizowane w konsorcjach

FENG.01.01-IP.01-004/26

Spis treści

1. Ogólne zasady kwalifikowalności wydatków w projekcie 4

1.1. Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach pomocy publicznej oraz pomocy de minimis 4

1.2 Zasady kwalifikowalności podatku VAT 6

2. Wkład własny i środki prywatne 6

3. Wydatki kwalifikowalne prac B+R projektu 7

3.1. Pomoc publiczna 7

3.2. Limity wydatków kwalifikowalnych w projekcie oraz limity dofinansowania 7

3.3. Kategorie wydatków kwalifikowalnych w ramach prac B+R 9

3.3.1 Personel projektu 9

3.3.2 Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo) 11

3.3.3 Amortyzacja (aparatura i sprzęt) 11

3.3.4 Amortyzacja (budynki) 12

3.3.5 Nieruchomości 13

3.3.6 Wartości niematerialne i prawne 13

3.3.7 Dostawy (inne niż środki trwałe) 13

3.3.8 Usługi zewnętrzne (koszty operacyjne) 14

3.3.9 Koszty pośrednie (ogólne) 14

4. Wydatki kwalifikowalne dotyczące zdobywania, rozwoju lub doskonalenia kompetencji 16

4.1. Pomoc publiczna 16

4.2. Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania 16

4.3. Kategorie wydatków kwalifikowalnych 16

4.3.1. Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe uproszczone) 16

4.3.2. Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe rzeczywiste) 17

4.3.3. Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe zagraniczne) 18

5. Wydatki kwalifikowalne dotyczące umiędzynarodowienia produktów lub uzyskania ochrony praw własności przemysłowej lub ich obrony 19

5.1. Pomoc publiczna 19

5.2. Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania 19

5.3. Kategorie wydatków kwalifikowalnych 19

5.3.1 Dostawy (inne niż środki trwałe) (udział w targach) 19

5.3.2 Usługi zewnętrzne (udział w targach) 20

5.3.3 Koszty wsparcia uczestników projektu (udział w targach) 20
5.3.4 Koszty wsparcia uczestników projektu (udział w zagranicznych gospodarczych misjach wyjazdowych) 20
5.3.5 Usługi zewnętrzne (udział w zagranicznych gospodarczych misjach wyjazdowych) 21
5.3.6 Usługi zewnętrzne (organizacja przyjazdowych misji gospodarczych o randze międzynarodowej) 21
5.3.7 Usługi zewnętrzne (doradztwo) 22
5.3.8 Usługi zewnętrzne rezerwacja targów (de minimis) 22
5.3.9 Podatki i opłaty (prawa własności przemysłowej) 22
5.3.10 Usługi zewnętrzne (prawa własności przemysłowej) 22
5.3.11 Usługi zewnętrzne – wstępne orzeczenie (de minimis) 23
Tabele intensywności wsparcia 24

1. Ogólne zasady kwalifikowalności wydatków w projekcie

Pojęcia „wydatki kwalifikowalne" i „koszty kwalifikowalne" są stosowane w Przewodniku zamiennie.

Zasady kwalifikowalności wydatków opierają się na przepisach Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027[1].

Koszty kwalifikowalne mogą zostać poniesione najwcześniej po dniu złożenia wniosku o dofinansowanie. Wyjątki od tej zasady, dotyczące niektórych kosztów z zakresu umiędzynarodowienia produktów, zostały opisane w punktach 5.3.8 i 5.3.11 niniejszego dokumentu.

Końcową datą kwalifikowalności wydatków jest **31 grudnia 2030 r.**

1.1. Zasady kwalifikowalności wydatków w ramach pomocy publicznej oraz pomocy de minimis

Łączna kwota wnioskowanego dofinansowania **nie może przekroczyć 140 mln zł** łącznie na cały projekt.

Maksymalne progi wartości dofinansowania i jej intensywności oraz rodzaje wydatków kwalifikowalnych wskazane w Przewodniku wynikają z zasad udzielania pomocy publicznej uregulowanych w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (z póź n. zm.) (dalej: **rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 lub GBER**) oraz zasad udzielania pomocy *de minimis* uregulowanych w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (z późn. zm.) (dalej: **rozporządzenie 2023/2831**).

Wartość pomocy publicznej w ramach niżej wymienionych przeznaczeń pomocy nie może przekroczyć wskazanych progów[2] z zastrzeżeniem, iż na etapie oceny projektu nie ma możliwości zwiększenia pierwotnie wnioskowanego dofinansowania:

a) pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP (art. 18): **2,2 mln EUR** na przedsiębiorstwo i na projekt;
b) pomoc na udział MŚP w targach (art. 19): **2,2 mln EUR** na przedsiębiorstwo rocznie;
c) pomoc na projekty badawczo-rozwojowe (art. 25) w przypadku, gdy projekt obejmuje:
   i. głównie badania przemysłowe: **35 mln EUR** na przedsiębiorstwo i na projekt;

      Dotyczy to sytuacji, w której więcej niż połowa kosztów kwalifikowalnych prac B+R jest ponoszona na działania wchodzące w zakres kategorii badań przemysłowych;

   ii. głównie eksperymentalne prace rozwojowe: **25 mln EUR** na przedsiębiorstwo i na projekt;

      Dotyczy to sytuacji, w której więcej niż połowa kosztów kwalifikowalnych prac B+R jest ponoszona na działania wchodzące w zakres kategorii eksperymentalnych prac rozwojowych.

[1] Źródło: https://www.funduszeeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/dokumenty/wytyczne-dotyczace-kwalifikowalnosci-2021-2027/

[2] Z uwzględnieniem kumulacji pomocy, o której mowa w art. 8 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014

d) pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności (art. 28): **10 mln EUR** na przedsiębiorstwo i na projekt;

e) pomoc szkoleniowa (art. 31): **3 mln EUR** na projekt szkoleniowy**.**

Pomoc de minimis może być udzielona pod warunkiem, że łącznie z inną pomocą de minimis lub pomocą de minimis w rolnictwie i rybołówstwie, przyznaną w okresie trzech lat z różnych źródeł i w różnych formach, **nie przekroczy kwoty wskazanej w rozporządzeniu 2023/2831, która wynosi 300 000 euro dla jednego przedsiębiorcy**.

Do celów ustalenia dopuszczalnego pułapu pomocy de minimis przez jednego przedsiębiorcę rozumie się jedno przedsiębiorstwo, o którym mowa w art. 2 ust. 2 Rozporządzenia 2023/2831. Wnioskowana pomoc de minimis nie może przekroczyć ww. limitu.

Aby ustalić, czy przestrzegane są ww. maksymalne progi pomocy oraz progi maksymalnej intensywności pomocy należy wziąć pod uwagę **warunki kumulacji** wskazane w art. 8 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, tj. przy obliczaniu uwzględnia się całkowitą kwotę pomocy w ramach danego przeznaczenia pomocy **w ramach projektu.**

Na etapie oceny wniosku o dofinansowanie do przeliczenia na EUR wysokości wnioskowanego dofinansowania stosowany jest kurs średni EUR – ogłaszany przez Narodowy Bank Polski – obowiązujący w dniu ogłoszenia naboru.

Do przeliczenia na EUR wysokości udzielonego dofinansowania w ramach poszczególnych przeznaczeń pomocy w projekcie, stosowany jest kurs średni walut obcych – ogłaszany przez Narodowy Bank Polski – obowiązujący w dniu zawarcia umowy o dofinansowanie, a w przypadku zmiany – w dniu zawarcia aneksu do umowy o dofinansowanie.

Istotne wykluczenia z finansowania w ramach projektu:

1. Wykluczenie dotyczące paliw kopalnych: zgodnie z art. 7 ust. 1 Rozporządzenia nr 2021/1058, środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego nie mogą być udzielone na inwestycje w zakresie produkcji, przetwarzania, transportu, dystrybucji, magazynowania lub spalania **paliw kopalnych**.

   Ocena powyższego aspektu odbywa się na dwóch poziomach:

   a) wykluczenie ze względu na cel projektu

   Niekwalifikowalne są w całości koszty projektów, które jako cel/przedmiot wdrożenia wyników prac B+R mają działania w zakresie produkcji, przetwarzania, transportu, dystrybucji, magazynowania lub spalania **paliw kopalnych.**

   Samo wykorzystanie urządzeń zasilanych paliwami kopalnymi (w tym gazem ziemnym) lub wykorzystanie paliw kopalnych jako materiałów w projekcie, nie powoduje automatycznego wykluczenia na podstawie w art. 7 Rozporządzenia nr 2021/1058 z możliwości wsparcia w ramach naboru. Działalność objęta projektem (opisana we wniosku lub określona za pomocą PKD) nie musi być wykluczona, jednak konieczne jest zweryfikowanie wykluczenia na poziomie kosztów projektu.

   b) wykluczenie na poziomie kosztów

Koszt związany z wykorzystaniem urządzeń zasilanych paliwami kopalnymi lub zakup paliw kopalnych nie może być kosztem kwalifikowalnym w projekcie.

2. Zgodnie z kryterium „Projekt nie dotyczy działalności wykluczonych ze wsparcia" przedmiot projektu **nie może dotyczyć rozwiązań mających zastosowanie wyłącznie militarne**, natomiast może dotyczyć rozwiązań o podwójnym zastosowaniu (tzw. dual-use)**.**

1.2 Zasady kwalifikowalności podatku VAT

Podatek VAT co do zasady stanowi wydatek niekwalifikowalny w projekcie.

Podatek VAT może stanowić wydatek kwalifikowalny dla danego członka konsorcjum w ramach projektu tylko wtedy, gdy danemu członkowi konsorcjum, zgodnie z obowiązującym prawodawstwem krajowym, nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego lub ubiegania się o zwrot podatku VAT. Posiadanie przez danego członka konsorcjum wyżej wymienionego prawa (potencjalnej prawnej możliwości) wyklucza uznanie wydatku za kwalifikowalny, nawet jeśli faktycznie zwrot nie nastąpił, np. ze względu na niepodjęcie przez danego członka konsorcjum czynności zmierzających do realizacji tego prawa.

Ocena kwalifikowalności VAT jest dokonywana z punktu widzenia każdego z członków konsorcjum z osobna – z uwzględnieniem ich prawa do odzyskania VAT.

Za posiadanie prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, o którym mowa powyżej, nie uznaje się możliwości określonej w art. 113 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ani przypadku wskazanego w art. 90 ust. 10 pkt 2 tej ustawy.

2. Wkład własny i środki prywatne

Wnioskodawca/konsorcjant zobowiązuje się do zapewnienia współfinansowania realizacji Projektu ze środków prywatnych[3] (w tym zapewnienia wkładu własnego do projektu) pochodzących od członków konsorcjum. Lider konsorcjum oraz pozostali konsorcjanci są zobowiązani do wniesienia wkładu własnego w zadeklarowanej wysokości na pokrycie części kosztów kwalifikowalnych w projekcie.

Wkład własny może zostać wniesiony wyłącznie w formie pieniężnej (rozchód środków finansowych z rachunku lub kasy w trakcie trwania projektu). Wkład własny Wnioskodawcy nie może pochodzić ze środków publicznych, w tym dotacji/subwencji z budżetu państwa i budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Oznacza to środki finansowe wnoszone przez lidera konsorcjum oraz pozostałych konsorcjantów, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i które nie zostaną liderowi konsorcjum oraz pozostałym konsorcjantom przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych a kwotą dofinansowania przekazaną liderowi konsorcjum).

[3] środki prywatne - należy przez to rozumieć wkład własny oraz środki finansowe, które będą zapewnione przez lidera konsorcjum lub konsorcjantów na pokrycie wydatków niekwalifikowalnych lidera konsorcjum lub konsorcjantów (różnica między kwotą wydatków ogółem projektu a kwotą dofinansowania przekazaną beneficjentowi).

3. Wydatki kwalifikowalne prac B+R projektu

3.1. Pomoc publiczna

Lider konsorcjum oraz pozostali konsorcjanci niebędący organizacją badawczą mogą uzyskać wsparcie na prowadzenie prac B+R na podstawie **art. 25 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014** jako pomoc na projekty badawczo-rozwojowe.

3.2. Limity wydatków kwalifikowalnych w projekcie oraz limity dofinansowania

Minimalna wysokość wydatków kwalifikowalnych w ramach prac B+R wynosi **3 mln zł**.

Limity wynikające z przepisów pomocy publicznej**:**

Intensywność pomocy dla członków konsorcjum niebędących organizacją badawczą na prowadzenie projektów badawczo-rozwojowych nie może przekroczyć:

- 50% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku badań przemysłowych;
- 25% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku eksperymentalnych prac rozwojowych.

Intensywność pomocy dla członków konsorcjum niebędących organizacją badawczą może zostać zwiększona (premia) do maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych w odniesieniu do badań przemysłowych i 60% w odniesieniu do eksperymentalnych prac rozwojowych w następujący sposób:

a) o 10 punktów procentowych dla średnich przedsiębiorców,
b) o 20 punktów procentowych dla mikro- i małych przedsiębiorców,
c) o 15 punktów procentowych gdy:
   - wyniki prac B+R przeprowadzonych w ramach projektu zostaną **szeroko rozpowszechnione** podczas konferencji, za pośrednictwem publikacji, ogólnodostępnych baz bądź oprogramowania bezpłatnego lub otwartego;
     lub
   - projekt obejmuje skuteczną współpracę co najmniej między dwoma przedsiębiorstwami, pomiędzy którymi nie zachodzą relacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 i ust. 3 załącznika nr I rozporządzenia KE nr 651/2014 oraz:
     - żadne z przedsiębiorstw nie ponosi więcej niż 70% kosztów kwalifikowalnych prac B+R,
     - projekt obejmuje współpracę co najmniej z jednym mikro-, małym lub średnim przedsiębiorstwem;

     lub
   - projekt zakłada skuteczną współpracę między przedsiębiorstwem i co najmniej jedną organizacją badawczą (organizacją prowadzącą badania i upowszechniającą wiedzę), jeżeli ta ostatnia ponosi co najmniej 10 % kosztów kwalifikowalnych prac B+R i ma prawo do publikowania własnych wyników badań. Pomiędzy przedsiębiorstwem a organizacją badawczą nie zachodzą relacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 i ust. 3 załącznika nr I rozporządzenia KE nr 651/2014.

d) o 5 punktów procentowych jeżeli prace B+R są realizowane w obszarze województw dolnośląskiego i wielkopolskiego, a także następujących gmin regionu warszawskiego stołecznego: Baranów, Błonie, Dąbrówka, Dobre, Góra Kalwaria, Grodzisk Mazowiecki, Jadów, Jaktorów, Kałuszyn, Kampinos, Kołbiel, Latowicz, Leoncin, Leszno, Mrozy, Nasielsk, Osieck, Prażmów, Serock, Siennica, Sobienie-Jeziory, Strachówka, Tarczyn, Tłuszcz, Zakroczym i Żabia Wola,

e) o 15 punktów procentowych jeżeli prace B+R są realizowane w obszarze województw: kujawsko-pomorskiego, lubelskiego, lubuskiego, łódzkiego, małopolskiego, opolskiego, podkarpackiego, podlaskiego, pomorskiego, śląskiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego lub zachodniopomorskiego i regionu mazowieckiego regionalnego.

Premii określonych w lit. c), d) i e) nie można łączyć ze sobą.

W przypadku realizacji prac B+R przez danego członka konsorcjum w kilku lokalizacjach, o których mowa w lit. d) lub e) należy zastosować niższą z premii.

W przypadku realizacji części lub całości prac B+R przez członków konsorcjum poza lokalizacjami, o których mowa lit. d) lub e) premie z niniejszych punktów nie są należne.

Ocena spełnienia warunków przyznania premii, o których mowa lit. d) lub e) jest dokonywana z punktu widzenia Lidera konsorcjum/konsorcjanta będącego przedsiębiorstwem lub organizacji pozarządowej odrębnie dla każdego z nich.

Intensywność wsparcia w zakresie prac B+R dla członków konsorcjum niebędących organizacją badawczą została przedstawiona w Tabeli nr 1.

Organizacja badawcza jako konsorcjant realizuje projekt w ramach swojej działalności niegospodarczej, w związku z tym udzielone dofinansowanie nie stanowi pomocy publicznej i może stanowić do 100% kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w pkt 3.3.1 – 3.3.9. Może wziąć udział wyłącznie w realizacji prac B+R.
Organizacja pozarządowa (NGO) otrzymuje dofinansowanie w wysokości i na warunkach określonych dla przedsiębiorstw.

W przypadku ubiegania się przez Lidera konsorcjum/konsorcjanta będącego przedsiębiorstwem lub organizacją pozarządową (NGO) o zwiększenie intensywności (premia) z tytułu **szerokiego rozpowszechniania** wyników prac B+R należy zadeklarować we wniosku, że niezwłocznie po zakończeniu prac B+R i w okresie do 5 lat od zakończenia tych prac jego wyniki zostaną:

1) zaprezentowane na co najmniej 3 konferencjach naukowych lub technicznych, w tym co najmniej 1 o randze ogólnokrajowej, lub

2) opublikowane w co najmniej 2 czasopismach naukowych lub technicznych (zawartych w wykazie czasopism opublikowanym przez MNISW [4], aktualnym na dzień przyjęcia artykułu do druku), lub

3) opublikowane w powszechnie dostępnych bazach danych, zapewniających swobodny dostęp do uzyskanych wyników badań, lub

4) w całości rozpowszechnione za pośrednictwem oprogramowania bezpłatnego lub oprogramowania z licencją otwartego dostępu.

[4] Wykaz opublikowany na stronie www.gov.pl

3.3. Kategorie wydatków kwalifikowalnych w ramach prac B+R

Dla członków konsorcjum niebędących organizacją badawczą kwalifikowalne są koszty wskazane w pkt 3.3.1 – 3.3.9 - koszty te są objęte pomocą na projekty badawczo – rozwojowe na postawie art. 25 GBER.

Dla organizacji badawczych kwalifikowalne są koszty wskazane w pkt 3.3.1 – 3.3.9.

3.3.1 Personel projektu

W ramach kategorii kwalifikowalne jest wyłącznie wynagrodzenie personelu projektu badawczo-rozwojowego zaangażowanego w prace B+R - pracowników **kadry naukowo-badawczej**, tj. pracowników badawczych, pracowników technicznych, pozostałych pracowników pomocniczych**:**

a) zatrudnionych na umowę o pracę,
b) zatrudnionych na podstawie umowy cywilnoprawnej, tj. umowy zlecenia,
c) osób współpracujących w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z liderem konsorcjum lub konsorcjantem będącym osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą.

Wydatki są kwalifikowalne wyłącznie w zakresie i przez okres zaangażowania personelu projektu zaangażowanego w realizację prac B+R.

W przypadku wykonywania przez dany personel jakichkolwiek zadań związanych z zarządzaniem, nadzorem, koordynacją projektu badawczo-rozwojowego, a także zarządzaniem, nadzorem lub koordynacją u Lidera konsorcjum lub konsorcjanta, koszt jego wynagrodzenia jest niekwalifikowalny w kategorii Personel projektu. Koszt wynagrodzenia takich osób (np. kierownika zarządzającego, kierownika B+R, dyrektora, członków zarządu, prokurentów, pełnomocników, etc.), niezależnie od wymiaru zaangażowania w czynności zarządcze i łączenie ich z zadaniami badawczymi, również na podstawie innej formy zaangażowania w ramach projektu, **stanowi w całości wydatek kwalifikowalny w kategorii 3.3.9. Koszty pośrednie (ogólne).**

Wydatek kwalifikowalny stanowią następujące składniki płacowe i pozapłacowe wynagrodzenia pracowników:

1) wynagrodzenie zasadnicze;
2) premie lub nagrody (z wyjątkiem nagród jubileuszowych), jeśli: wynikają one z regulaminu wynagrodzeń, który ustala jednolite zasady dla wszystkich pracowników (także tych niezaangażowanych w realizację projektów współfinansowanych z FENG), lub regulaminu pracy, lub innych przepisów prawa pracy oraz obowiązują co najmniej 6 miesięcy przed dniem złożenia wniosku; ale jeśli organizacja lidera konsorcjum lub konsorcjanta powstała później, wystarczy spełnienie warunku zgodności z ww. regulaminami oraz przepisami prawa pracy;
3) dodatek do wynagrodzenia za wykonywanie zadań w projekcie;
4) dodatek za wieloletnią pracę i dodatek funkcyjny;
5) wynagrodzenie za okres urlopu wypoczynkowego – proporcjonalnie do procentowego zaangażowania danego pracownika w realizację badań przemysłowych, prac rozwojowych w miesiącu, w którym korzystał on z urlopu, a jeżeli nie można tego określić – w miesiącu, który go poprzedza;
6) wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie ubezpieczeń społecznych – proporcjonalnie do procentowego zaangażowania

danego pracownika w realizację projektu w miesiącu, gdy był on niezdolny do pracy, a jeżeli nie można tego określić – w miesiącu, który go poprzedza;

7) dodatkowe wynagrodzenie roczne wynikające z przepisów prawa pracy wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne i fundusze pozaubezpieczeniowe – proporcjonalnie do okresu, w jakim pracownik realizował zadania w projekcie;
8) składka na:
    a) ubezpieczenie emerytalne, w tym Pracowniczy Program Emerytalny, Pracownicze Plany Kapitałowe,
    b) ubezpieczenie rentowe,
    c) ubezpieczenie chorobowe,
    d) ubezpieczenie zdrowotne,
    e) ubezpieczenie wypadkowe;
    f) składka na Fundusz Pracy;
    g) składka na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;
    h) zaliczka na podatek dochodowy;
    i) odpisy na ZFŚŚ.

Zatrudnienie lub oddelegowanie personelu do realizacji zadań związanych z realizacją projektu badawczo-rozwojowego musi być odpowiednio uwzględnione w umowie o pracę, porozumieniu lub zakresie czynności służbowych pracownika lub w opisie stanowiska pracy poprzez wskazanie w szczególności zadań wykonywanych w ramach projektu.

Jeżeli stosunek pracy pracownika lidera konsorcjum lub konsorcjanta jedynie w części obejmuje zadania w ramach projektu badawczo-rozwojowego, koszt wynagrodzenia jest kwalifikowalny pod warunkiem, że:

a) zadania związane z realizacją projektu zostaną wyraźnie wyodrębnione w umowie o pracę, porozumieniu lub zakresie czynności służbowych pracownika lub opisie stanowiska pracy,

b) zakres zadań związanych z realizacją projektu stanowi podstawę do określenia proporcji faktycznego zaangażowania pracownika w realizację projektu w stosunku do czasu pracy wynikającego z umowy o pracę tego pracownika,

c) koszt wynagrodzenia personelu projektu odpowiada proporcji, o której mowa w lit. b, chyba, że zakres odpowiedzialności, złożoność lub poziom wymaganych kompetencji na danym stanowisku uzasadnia różnicę w udziale wydatku do czasu pracy wynikającego ze stosunku pracy.

Ponadto, koszt wynagrodzenia jest kwalifikowalny pod warunkiem, że:

a) obciążenie wynikające z zaangażowania zawodowego danej osoby nie wyklucza możliwości prawidłowej i efektywnej realizacji wszystkich zadań powierzonych danej osobie,
b) łączne zaangażowanie zawodowe personelu projektu w realizację wszystkich projektów finansowanych z funduszy UE oraz działań finansowanych z innych źródeł, w tym środków własnych lidera konsorcjum lub konsorcjanta i innych podmiotów (niezależnie od formy zaangażowania) **nie przekracza 276 godzin miesięcznie**; do ww. limitu wlicza się okres urlopu wypoczynkowego oraz czas niezdolności do pracy wskutek choroby, natomiast nie wlicza się innych nieobecności pracownika (np. urlop bezpłatny, rodzicielski i macierzyński).

Przed zaangażowaniem osoby do projektu lider konsorcjum lub konsorcjant musi zweryfikować spełnienie ww. warunku (weryfikacji można dokonać posiłkując się pisemnym oświadczeniem złożonym przez osobę mającą być zaangażowaną do projektu). Warunek ten powinien być spełniony w całym okresie kwalifikowania wynagrodzenia danej osoby w tym projekcie, przy czym w przypadku wystąpienia nieprawidłowości w zakresie spełnienia tego warunku za niekwalifikowalne należy uznać wynagrodzenie personelu projektu (w całości lub w części) w tym projekcie, w ramach którego zaangażowanie personelu projektu spowodowało naruszenie tego warunku.

3.3.2 Usługi zewnętrzne (podwykonawstwo)

W ramach kategorii usługi zewnętrzne (podwykonawstwo) kwalifikowalne są koszty usług dotyczących przeprowadzenia badań wykonywanych na podstawie umowy oraz koszty doradztwa i równorzędnych usług wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby projektu badawczo-rozwojowego.

Podwykonawstwem nie są czynności pomocnicze niezbędne do wykonania zadań projektowych, takie jak usługi prawne, księgowe, podatkowe lub reklamowe (tego rodzaju koszty pokrywane są w ramach kosztów pośrednich (ogólnych)).

Realizacja usługi nie może skutkować nabyciem maszyn i urządzeń przez Lidera konsorcjum/konsorcjanta.

Limit na podwykonawstwo, tzn. wartość usług realizowanych na zasadzie podwykonawstwa nie może przekroczyć:

- 50% kosztów kwalifikowalnych badań przemysłowych i prac rozwojowych ponoszonych przez dane przedsiębiorstwo w projekcie – limit dotyczy również organizacji pozarządowych;
- 25% kosztów kwalifikowalnych badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych ponoszonych przez organizację badawczą w projekcie.

Koszty usług zewnętrznych (podwykonawstwa) nie zaliczają się do podstawy naliczania kosztów pośrednich projektu.

W ramach kategorii podwykonawstwo **kwalifikowalne są umowy o dzieło oraz umowy B2B**.

Poszczególni członkowie konsorcjum nie mogą zlecać sobie nawzajem realizacji prac w Projekcie na zasadzie podwykonawstwa.

3.3.3 Amortyzacja (aparatura i sprzęt)

W ramach kategorii kwalifikowalne są odpisy amortyzacyjne aparatury naukowo-badawczej[5] i sprzętu, w tym elementów służących do budowy prototypów lub linii pilotażowych/ demonstracyjnych[6], wykorzystywanych w celu prowadzenia badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych albo tylko eksperymentalnych prac rozwojowych wyłącznie w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby realizowanych prac B+R projektu.

[5] Jako aparaturę naukowo-badawczą należy rozumieć zestawy urządzeń badawczych, pomiarowych lub laboratoryjnych o małym stopniu uniwersalności i wysokich parametrach technicznych (zazwyczaj wyższych o kilka rzędów dokładności pomiaru w stosunku do typowej aparatury stosowanej dla celów produkcyjnych lub eksploatacyjnych). Do aparatury naukowo-badawczej nie zalicza się sprzętu komputerowego i innych urządzeń nie wykorzystywanych bezpośrednio do realizacji prac B+R.

[6] o ile elementy te mogą być ewidencjonowane jako środek trwały (jeśli nie, koszty elementów nie stanowią wydatków kwalifikowalnych w projekcie)

Gwarantuje to, że pomoc publiczna nie jest przyznawana na koszty, które nie stanowią badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych.

Jeśli w ramach prac B+R zaplanowano i wskazano we wniosku o dofinansowanie projektu czynności, które skutkują zniszczeniem aparatury i sprzętu w trakcie realizacji projektu, kwalifikowalna jest wartość stanowiąca sumę skumulowanych odpisów amortyzacyjnych tych środków trwałych (ponoszonych w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby realizowanych prac B+R projektu) i wartości końcowej (rezydualnej) pomniejszonej o wartość złomu (jeśli dotyczy).

Zniszczenie oznacza utratę ekonomicznej użyteczności, tj. poddanie likwidacji faktycznej i księgowej udokumentowanej np. protokołem likwidacji środka trwałego, dokumentem sprzedaży jako złom/ przekazania do utylizacji/ rozbiórki, usunięcie środka trwałego z ewidencji.

Odpisy amortyzacyjne stanowią wydatek kwalifikowalny, jeśli łącznie spełnione są następujące warunki:

a) aparatura i sprzęt wykorzystywany do prac B+R jest środkiem trwałym;
b) aparatura i sprzęt jest niezbędna do prawidłowej realizacji badań przemysłowych, eksperymentalnych prac rozwojowych projektu i bezpośrednio wykorzystywana w projekcie;
c) odpisy amortyzacyjne są obliczane na podstawie przepisów o rachunkowości oraz zgodnie z polityką rachunkowości lidera konsorcjum lub konsorcjanta;
d) kwalifikowalna wartość odpisów amortyzacyjnych dotyczy wyłącznie okresu, w którym faktycznie aparatura i sprzęt jest wykorzystywana do realizacji badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych projektu;
e) jeśli aparatura i sprzęt jest wykorzystywana także w innych celach niż realizacja projektu, kwalifikowalna jest tylko ta część odpisu amortyzacyjnego, która odpowiada proporcji wykorzystania aktywów przy realizacji badań przemysłowych lub eksperymentalnych prac rozwojowych projektu;
f) zakup aparatury i sprzętu nie był współfinansowany ze środków dotacji krajowej lub środków unijnych; koszty poniesione na wytworzenie aparatury i sprzętu nie były współfinansowane ze środków dotacji krajowej lub środków unijnych;
g) zakup aparatury i sprzętu nie został rozliczony ani przedstawiony do rozliczenia jako koszt kwalifikowalny projektu; koszty poniesione na wytworzenie aparatury i sprzętu nie zostały rozliczone ani przedstawione do rozliczenia jako koszty kwalifikowalne projektu;
h) odpisy amortyzacyjne dotyczą aparatury i sprzętu, która została zakupiona w sposób racjonalny i efektywny – po cenach, które nie zostały zawyżone w stosunku do cen i stawek rynkowych.

Jeżeli lider konsorcjum lub konsorcjant nie są zobowiązani do stosowania ustawy o rachunkowości, stosuje odpowiednie przepisy podatkowe zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 25 GBER i przepisów rozdziału I GBER.

3.3.4 Amortyzacja (budynki)

W ramach kategorii kwalifikowalne są odpisy amortyzacyjne budynków odpowiadające okresowi realizacji prac B+R obliczone na podstawie powszechnie przyjętych zasad rachunkowości. W przypadku wykorzystywania budynków także w innych celach niż realizacja prac B+R – kwalifikowalna

jest tylko ta część odpisu amortyzacyjnego, która odpowiada proporcji wykorzystania budynków w celu realizacji badań przemysłowych lub prac rozwojowych w ramach projektu.

3.3.5 Nieruchomości

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty gruntów, które w całości lub części będą wykorzystywane bezpośrednio na potrzeby prowadzonych badań przemysłowych lub prac rozwojowych.

Koszty gruntów są kwalifikowalne w zakresie i przez okres niezbędny do realizacji badań przemysłowych lub prac rozwojowych prowadzonych w ramach projektu.

Kwalifikowalne są takie koszty gruntów, jak:

a) dzierżawa gruntów – tylko raty czynszu dzierżawnego - kwalifikowalna jest tylko ta część kosztów, która odpowiada proporcji wykorzystania gruntów w celu realizacji badań przemysłowych lub prac rozwojowych w ramach projektu;

b) wieczyste użytkowanie gruntów – tylko opłaty za użytkowanie wieczyste - kwalifikowalna jest tylko ta część kosztów, która odpowiada proporcji wykorzystania gruntów w celu realizacji badań przemysłowych lub prac rozwojowych w ramach projektu.

3.3.6 Wartości niematerialne i prawne

Dla lidera konsorcjum lub konsorcjanta w ramach kategorii kwalifikowalne są koszty nabycia wartości niematerialnych i prawnych[7] nabytych od osób trzecich na warunkach rynkowych – w formie patentów (zakupionych lub użytkowanych na podstawie licencji), licencji, know-how, nieopatentowanej wiedzy technicznej, ekspertyz, analiz, raportów badawczych itp., wykorzystywanych, aby prowadzić badania przemysłowe lub prace rozwojowe. Kwalifikowalna jest ta część wydatku, która odpowiada proporcji ich wykorzystania do realizacji badań przemysłowych lub prac rozwojowych w ramach projektu. Nie jest możliwe uznanie kosztów amortyzacji WNiP za wydatki kwalifikowalne.

3.3.7 Dostawy (inne niż środki trwałe)

Zgodnie z art. 25 GBER w ramach kategorii kwalifikowalne są wydatki związane z zakupem materiałów np. koszty surowców, odczynników i środków eksploatacyjnych o okresie użyteczności ekonomicznej poniżej 1 roku niezbędnych i zużytych w całości do realizacji prac B+R np. wyposażenia laboratoryjnego, tj. termometry, pipety.

W przypadku ponoszenia ww. kosztów tylko w części na rzecz prac B+R projektu, ich wartość kwalifikowalna określana jest w okresie i w proporcji do prac B+R.

W tej kategorii kosztów nie są kwalifikowalne żadne elementy linii pilotażowych i linii demonstracyjnych. Elementy te mogą stanowić wydatek kwalifikowalny wyłącznie w ramach kategorii 3.3.3 Amortyzacja (aparatura i sprzęt).

[7] Zgodnie z ustawą o rachunkowości: wartości niematerialne i prawne to nabyte przez jednostkę, zaliczane do aktywów trwałych, prawa majątkowe nadające się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki.

W przypadku elementów prototypów, wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby projektu B+R, które nie będą wykorzystane w procesie produkcyjnym lub przy dostawach dóbr i świadczeniu usług przez beneficjenta, dopuszcza się kwalifikowanie wydatków związanych z zakupem materiałów i środków eksploatacyjnych, wykorzystywanych do budowy całego prototypu (po przeprowadzeniu indywidualnej oceny każdego przypadku przez Instytucję).

W przeciwnym razie koszty materiałów i środków eksploatacyjnych będą musiały zostać zwrócone.

3.3.8 Usługi zewnętrzne (koszty operacyjne)

Kwalifikowalne są koszty operacyjne dotyczące:

a) usług obcych o charakterze pomocniczym/ wspierającym, które są niezbędne do realizacji prac B+R, ale nie wpisują się w definicję innych kategorii;
b) opłat związanych z dopuszczeniem do badań;
c) usług transportowych niezbędnych do prawidłowej realizacji prac badawczych;
d) wynajmu aparatury naukowo-badawczej i innych urządzeń wykorzystywanych w celu prowadzenia badań przemysłowych i prac rozwojowych albo tylko prac rozwojowych wyłącznie w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby realizowanych prac B+R[8];
e) wynajmu powierzchni laboratoryjnej, wykorzystywanej do prac B+R projektu (oznacza wynajęcie przez lidera konsorcjum lub konsorcjanta laboratorium do prowadzenia w nim badań przez personel lidera konsorcjum lub konsorcjanta). Powierzchnia laboratoryjna finansowana w ramach tej kategorii to powierzchnia przystosowana do przeprowadzania badań, np. ze względu na wymagane certyfikaty lub zastosowane systemy zabezpieczeń, bez aparatury badawczej;
f) subskrypcja oprogramowania wyłącznie w zakresie i przez okres, w jakim są one wykorzystywane na potrzeby realizowanych prac B+R.

3.3.9 Koszty pośrednie (ogólne)

Koszty pośrednie stanowią koszty niezbędne do realizacji prac B+R, **których nie można bezpośrednio przypisać do głównego celu prac B+R projektu**, w szczególności **wynagrodzenia kadry zarządzającej** (nawet jeśli w części swojego zakresu obowiązków wykonuje prace B+R w ramach projektu), koszty delegacji oraz koszty administracyjne związane z obsługą prac B+R, które nie wymagają podejmowania merytorycznych działań zmierzających do osiągnięcia celu projektu.

W odniesieniu do kosztów wynagrodzeń osób pełniących funkcje zarządcze i administracyjne u lidera konsorcjum lub konsorcjanta nie można dokonywać podziału wynagrodzeń kadry zarządzającej i administracyjnej pomiędzy koszty pośrednie i bezpośrednie. Koszty wynagrodzeń takich osób są finansowane w całości wyłącznie w kategorii koszty pośrednie.

W ramach kosztów pośrednich finansowane są koszty ogólne, które nie kwalifikują się do wsparcia w ramach pozostałych kategorii.

Koszty pośrednie rozliczane są metodą ryczałtową i stanowią 25% kwalifikowalnych kosztów bezpośrednich dotyczących prac B+R każdego członka konsorcjum z wyjątkiem kosztów usług zewnętrznych (podwykonawstwo) wskazanych w pkt. 3.3.2.

[8] Umowa wynajmu nie może przewidywać możliwości wykupu wynajmowanej aparatury przez wnioskodawcę.

Koszty pośrednie (ogólne) = [(Personel projektu + Amortyzacja (aparatura i sprzęt) + Amortyzacja (budynki) + Nieruchomości + Wartości niematerialne i prawne + Dostawy (inne niż środki trwałe) + Usługi zewnętrzne (koszty operacyjne)] * 25%

Obliczone w ten sposób koszty traktowane są jako wydatki poniesione.

Nie ma obowiązku gromadzenia ani opisywania dokumentów na potwierdzenie poniesienia wydatków w ramach projektu w kategorii koszty pośrednie.

Przykładowe koszty pośrednie (ogólne) mogą obejmować:

a) koszty koordynatora lub kierownika projektu lub prac B+R oraz innego personelu zaangażowanego w zarządzanie, rozliczanie, monitorowanie projektu lub prowadzenie innych działań administracyjnych w projekcie, koszty wynagrodzeń członków zarządu, kadry zarządzającej i prokurentów,
b) koszty personelu obsługowego na potrzeby funkcjonowania jednostki,
c) koszty utrzymania powierzchni biurowych związanych z obsługą administracyjną projektu (czynsz, najem, opłaty administracyjne),
d) opłaty za energię elektryczną, cieplną, gazową i wodę, opłaty przesyłowe, opłaty za odprowadzanie ścieków w zakresie związanym z obsługą administracyjną projektu,
e) koszty usług pocztowych, telefonicznych, internetowych związanych z obsługą projektu,
f) koszty usług powielania dokumentów związanych z obsługą projektu,
g) koszty materiałów biurowych i artykułów piśmienniczych związanych z obsługą projektu,
h) koszty ochrony budynku,
i) koszty sprzątania pomieszczeń związanych z obsługą projektu,
j) koszty informacji i promocji.

4. Wydatki kwalifikowalne dotyczące zdobywania, rozwoju lub doskonalenia kompetencji

4.1. Pomoc publiczna

Lider konsorcjum/konsorcjant realizujący projekt może uzyskać wsparcie na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014, jako **pomoc szkoleniową (art. 31).**

4.2. Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Limit wydatków kwalifikowalnych na zadania z zakresu umiędzynarodowienia produktów/ochrony własności przemysłowej/zdobywania lub rozwoju lub doskonalenia kompetencji pracowników lub kadry zarządzającej wynosi **łącznie maksymalnie 15% kosztów** kwalifikowanych prac B+R danego członka konsorcjum.

Limity wynikające z przepisów pomocy publicznej**:**

Intensywność pomocy nie może przekroczyć **50% -** w przypadku **pomocy szkoleniowej**.

Intensywność pomocy dla Lidera konsorcjum/konsorcjanta będącego przedsiębiorstwem lub organizacją pozarządową może zostać zwiększona:

- o **10 punktów procentowych** dla średnich przedsiębiorców;
- o **20 punktów procentowych** dla mikro- i małych przedsiębiorców.

4.3. Kategorie wydatków kwalifikowalnych

4.3.1. Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe uproszczone)

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są **koszty bezpośrednio związane z usługami szkoleniowymi świadczonymi na rzecz lidera konsorcjum lub konsorcjantów na terenie Rzeczypospolitej Polskiej rozliczane na podstawie stawki jednostkowej, tj.:**

1) wynagrodzenia wykładowców (za czas przeprowadzenia szkolenia oraz ewentualnych konsultacji po szkoleniu, o ile są one wliczone w czas przeprowadzenia szkolenia), koszty operacyjne wykładowców takie jak koszty podróży, koszty zakwaterowania, koszty amortyzacji narzędzi i wyposażenia w zakresie, w jakim są wykorzystywane podczas szkolenia;
2) koszty wynajmu sal szkoleniowych z adekwatnymi narzędziami i wyposażeniem w jakim są wykorzystywane podczas szkolenia;
3) koszty materiałów szkoleniowych, w tym koszty tłumaczeń związanych ze szkoleniem;
4) koszty administracyjne związane z organizacją i obsługą szkolenia, w tym przerwy kawowe i lunche / posiłki serwowane w czasie szkolenia.

Rodzaj szkolenia	Stawka jednostkowa dotycząca usług szkoleniowych za godzinę zegarową (netto) na osobę	Stawka jednostkowa dotycząca usług szkoleniowych za godzinę zegarową (brutto) na osobę
Szkolenie otwarte stacjonarne	117,00 zł	121,00 zł
Szkolenie otwarte zdalne	94,00 zł	98,00 zł
Szkolenie zamknięte stacjonarne	211,00 zł	211,00 zł
Szkolenie zamknięte zdalne	169,00 zł	170,00 zł

Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe uproszczone) obliczone w oparciu o stawkę jednostkową będą uznane za kwalifikowalne pod warunkiem, że osoba, która jest zgłaszana na szkolenie, na dzień rozpoczęcia szkolenia ma m.in. zawartą umowę o pracę, powołanie, wybór, mianowanie lub spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną, tj. umowę zlecenia. Nie musi ona stanowić personelu projektu w ramach prac B+R.

Nie mogą być kwalifikowalne:

1. wydatki związane ze szkoleniami prowadzonymi w celu przestrzegania obowiązkowych przepisów krajowych w zakresie szkoleń (w rozumieniu art. 31 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014), w szczególności usługi szkoleniowe, których obowiązek przeprowadzenia na zajmowanym stanowisku pracy wynika z odrębnych przepisów prawa (np. wstępne i okresowe szkolenia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, szkolenia okresowe potwierdzające kwalifikacje na zajmowanym stanowisku pracy);
2. wydatki związane z:
   - szkoleniami i egzaminami niezbędnymi w bieżącej działalności przedsiębiorstwa, niemające bezpośredniego związku z realizowanym projektem np. szkolenia prawne, informatyczne, językowe, zawodowe;
   - udziałem w studiach podyplomowych, konferencjach;
   - usługami doradczymi i szkoleniowymi, których celem jest rozwój kompetencji managerskich, z wyjątkiem zarządzania innowacjami.

4.3.2. Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe rzeczywiste)

W ramach kategorii kwalifikowalne są **koszty bezpośrednio związane z usługami szkoleniowymi świadczonymi na rzecz lidera konsorcjum lub konsorcjantów na terenie Rzeczypospolitej Polskiej rozliczane na podstawie kosztów rzeczywistych, tj.:**

1) koszty uczestników szkolenia bezpośrednio związane ze szkoleniem, tj. koszty podróży i zakwaterowania,
2) koszty usług doradczych związanych ze szkoleniem.

Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe rzeczywiste) będą uznane za kwalifikowalne pod warunkiem, że osoba, która jest zgłaszana na szkolenie, na dzień rozpoczęcia szkolenia ma m.in. zawartą umowę o pracę, powołanie, wybór, mianowanie lub spółdzielczą umowę

o pracę lub umowę cywilnoprawną u lidera konsorcjum lub konsorcjantów, tj. umowę zlecenia. Nie musi ona stanowić personelu projektu w ramach prac B+R.

4.3.3. Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe zagraniczne)

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są **koszty szkoleń realizowanych poza Rzeczpospolitą Polską na rzecz lidera konsorcjum lub konsorcjantów** rozliczane na podstawie kosztów rzeczywistych, zgodnie z kategoriami kosztów wymienionymi w kategorii 4.3.1 oraz 4.3.2. Przez szkolenia realizowane poza Rzeczpospolitą Polską należy również rozumieć szkolenia online realizowane przez podmiot zagraniczny.

Koszty wsparcia uczestników projektu (Koszty szkoleniowe zagraniczne) będą uznane za kwalifikowalne pod warunkiem, że osoba, która jest zgłaszana na szkolenie, na dzień rozpoczęcia szkolenia ma m.in. zawartą umowę o pracę, powołanie, wybór, mianowanie lub spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną u lidera konsorcjum lub konsorcjantów, tj. umowę zlecenia. Nie musi ona stanowić personelu projektu w ramach prac B+R.

Dla członka konsorcjum będącego MŚP, lub dużym przedsiębiorcą lub organizacją pozarządową koszty wskazane w pkt 4.3.1 – 4.3.3 są objęte pomocą z art. 31 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

5. Wydatki kwalifikowalne dotyczące umiędzynarodowienia produktów lub uzyskania ochrony praw własności przemysłowej lub ich obrony

5.1. Pomoc publiczna

Lider konsorcjum/ konsorcjant może uzyskać wsparcie na podstawie:

1. Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 jako:
   a) pomoc dla MŚP na udział w targach (art. 19),
   b) pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP (art. 18),
   c) pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności (art. 28).
2. Rozporządzenia 2023/2831 jako pomoc de minimis.

5.2. Limity wydatków kwalifikowalnych oraz limity dofinansowania

Limit wydatków kwalifikowalnych na zadania z zakresu umiędzynarodowienia produktów/ochrony własności przemysłowej/zdobywania lub rozwoju lub doskonalenia kompetencji pracowników lub kadry zarządzającej wynosi **łącznie maksymalnie 15% kosztów kwalifikowanych prac B+R danego członka konsorcjum**.

Limity wynikające z przepisów pomocy publicznej:

1. **Intensywność pomocy** nie może przekroczyć:
   a) **50%** - w przypadku pomocy na udział MŚP w targach;
   b) **50%** - w przypadku pomocy na usługi doradcze na rzecz MŚP;
   c) **50%** - w przypadku pomocy dla MŚP na wspieranie innowacyjności;
   d) **50%** - w przypadku pomocy de minimis**.**

5.3. Kategorie wydatków kwalifikowalnych

W przypadku realizacji działań dotyczących **umiędzynarodowienia produktów** przez lidera konsorcjum lub konsorcjantów, kwalifikowalnymi są kategorie wydatków wskazane w pkt 5.3.1-5.3.8. W przypadku realizacji w projekcie działań dotyczących uzyskania ochrony **praw własności przemysłowej** lub jego obrony w przypadku naruszenia, przez lidera konsorcjum lub konsorcjantów, kwalifikowalnymi są kategorie wydatków wskazane w pkt 5.3.9 - 5.3.11.

5.3.1 Dostawy (inne niż środki trwałe) (udział w targach)

W ramach kategorii kwalifikowalne są koszty organizacji stoiska wystawowego podczas udziału lidera konsorcjum lub konsorcjantów w danych targach, imprezach targowo-konferencyjnych, tj. zakup gotowych, zindywidualizowanych elementów zabudowy stoiska wystawowego oraz nabycia lub wytworzenia oraz instalacji na stoisku wystawienniczym i widocznego elementu dekoracyjnego uwzględniającego założenia wizualizacji.

Dla członka konsorcjum będącego MŚP lub organizacją pozarządową spełniającą warunki MŚP koszty te są objęte pomocą z art. 19 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Natomiast dla członka konsorcjum będącego dużym przedsiębiorcą lub organizacją pozarządową spełniającą warunki dużego przedsiębiorcy - koszty te są objęte pomocą de minimis, zgodnie z Rozporządzeniem 2023/2831.

5.3.2 Usługi zewnętrzne (udział w targach)

W ramach kategorii kwalifikowalne są koszty organizacji stoiska wystawowego podczas udziału lidera konsorcjum lub konsorcjantów w danych targach, imprezach targowo-konferencyjnych, takie jak:

a) koszty transportu i ubezpieczenia osób i eksponatów w związku z udziałem w targach lub imprezach targowo-konferencyjnych, tj. koszty: zakupu usług w zakresie transportu i ubezpieczenia za granicą oraz na terytorium RP osób oraz eksponatów, odprawy celnej i spedycji oraz bagażu i nadbagażu, inne niż uwzględnione w kategorii kosztów w pozycji 5.3.3;

b) koszty wynajmu i obsługi stoiska wystawowego podczas udziału lidera konsorcjum lub konsorcjantów w targach lub imprezach targowo-konferencyjnych;

c) koszty utylizacji odpadów związanych z utylizacją stoiska wystawowego.

Dla członka konsorcjum będącego MŚP lub organizacją pozarządową spełniającą warunki MŚP koszty te są objęte pomocą z art. 19 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Natomiast dla członka konsorcjum będącego dużym przedsiębiorcą lub organizacją pozarządową spełniającą warunki dużego przedsiębiorcy - koszty te są objęte pomocą de minimis, zgodnie z Rozporządzeniem 2023/2831.

5.3.3 Koszty wsparcia uczestników projektu (udział w targach)

W ramach kategorii kwalifikowalne są koszty podróży służbowych pracowników[9] lidera konsorcjum lub konsorcjantów uczestniczących w targach, imprezach targowo-konferencyjnych.

Koszty będą rozliczane na podstawie stawek jednostkowych wskazanych pkt 5.3.4.

Dla członka konsorcjum będącego MŚP lub organizacją pozarządową spełniającą warunki MŚP koszty te są objęte pomocą z art. 19 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Natomiast dla członka konsorcjum będącego dużym przedsiębiorcą lub organizacją pozarządową spełniającą warunki dużego przedsiębiorcy - koszty te są objęte pomocą de minimis zgodnie z Rozporządzeniem 2023/2831.

5.3.4 Koszty wsparcia uczestników projektu (udział w zagranicznych gospodarczych misjach wyjazdowych)

W ramach kategorii kwalifikowalne są koszty podróży służbowych pracowników lidera konsorcjum lub konsorcjantów niebędących liderem konsorcjum uczestniczących w zagranicznych gospodarczych misjach wyjazdowych.

Koszty będą rozliczane na podstawie stawek jednostkowych.

[9] „Pracownikiem" jest osoba, która została zatrudniona przez lidera konsorcjum lub konsorcjanta na podstawie umowy o pracę, na podstawie umowy cywilnoprawnej tj. umowy zlecenia, a której zakres obowiązków potwierdza zatrudnienie bezpośrednio przy realizacji projektu lub osoba prowadząca jednoosobową działalność gospodarczą będąca liderem konsorcjum lub konsorcjantem. Zakres obowiązków jest wymagany przy umowie o pracę, przy osobie prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą będącą wnioskodawcą oraz przy umowie zlecenie

Kosztami kwalifikowalnymi rozliczanymi na podstawie **stawek jednostkowych**, o których mowa w punkcie **5.3.3 i 5.3.4**, są koszty bezpośrednio związane z wyjazdami służbowymi dotyczącymi udziału w targach, imprezach targowo-konferencyjnych oraz zagranicznych gospodarczych misjach wyjazdowych, tzn. koszty:

a) transportu, w tym zakupu biletów lotniczych, kolejowych, autobusowych, promowych lub wynajem lub wykorzystanie samochodu jako środka umożliwiającego dojazd na miejsce docelowe (np. targów, misji, czy imprez targowo - konferencyjnych), oraz wymagane opłaty dodatkowe, w tym za bagaż, wybór miejsca w samolocie, parking, winiety, przejazd autostradą lub inną płatną drogą,
b) zakupu noclegów,
c) dojazdów środkami komunikacji miejscowej lub wynajmu lub wykorzystania samochodu jako środka umożliwiającego komunikację miejscową,
d) diet, ubezpieczenia uczestników podróży na czas wyjazdu służbowego, uzyskania niezbędnych wiz.

Obszar	Stawka jednostkowa dotycząca wyjazdów służbowych (netto=brutto) na osobę na wyjazd
Europa	5 489,00 zł
USA	11 156,00 zł
Świat	8 697,00 zł
Polska	1 213,00 zł

W przypadku targów/imprez targowo-konferencyjnych/ zagranicznych gospodarczych misji wyjazdowych odbywających się w miejscu, w którym znajduje się siedziba, główne miejsce prowadzenia działalności lub oddział członka konsorcjum, koszty podróży służbowych są niekwalifikowalne.

Koszty te zarówno dla lidera konsorcjum oraz konsorcjantów są objęte pomocą de minimis, zgodnie z Rozporządzeniem 2023/2831.

5.3.5 Usługi zewnętrzne (udział w zagranicznych gospodarczych misjach wyjazdowych)

W ramach kategorii kwalifikowalne są koszty organizacji pokazów, prezentacji i degustacji produktów, w tym zakupu usług w tym zakresie: wynajmu niezbędnych pomieszczeń oraz sprzętu, zakupu usług tłumaczenia, zakupu usług cateringowych.

Koszty te zarówno dla lidera konsorcjum oraz konsorcjantów są objęte pomocą de minimis, zgodnie z Rozporządzeniem 2023/2831.

5.3.6 Usługi zewnętrzne (organizacja przyjazdowych misji gospodarczych o randze międzynarodowej)

W ramach kategorii kwalifikowalne są koszty organizacji pokazów, prezentacji i degustacji produktów, w tym zakupu usług w tym zakresie: wynajmu niezbędnych pomieszczeń oraz sprzętu, zakupu usług

tłumaczenia, zakupu usług cateringowych, zakupu usług hotelowych i transportowych dla uczestników przyjazdowej misji gospodarczej.

Koszty te zarówno dla lidera konsorcjum oraz konsorcjantów są objęte pomocą de minimis, zgodnie z Rozporządzeniem 2023/2831.

5.3.7 Usługi zewnętrzne (doradztwo)

W ramach tej kategorii kwalifikowalne są koszty usługi doradczej w zakresie umiędzynarodowienia produktu. Kwalifikowalne są koszty usług doradczych świadczonych przez doradców zewnętrznych. Usługi realizowane wewnętrznie u lidera konsorcjum (przez pracowników lidera konsorcjum) lub konsorcjantów (przez pracowników konsorcjanta) oraz przez osoby i podmioty z nim powiązane[10] są niekwalifikowalne. Usługi doradcze nie mogą mieć charakteru ciągłego ani okresowego, nie mogą być też związane z bieżącą działalnością operacyjną, w szczególności w zakresie doradztwa podatkowego, księgowego, stałej obsługi prawnej lub reklamy.

Dla członka konsorcjum będącego MŚP lub organizacją pozarządową spełniającą warunki MŚP koszty te są objęte pomocą z art. 18 rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

Natomiast dla członka konsorcjum będącego dużym przedsiębiorcą lub organizacją pozarządową spełniającą warunki dużego przedsiębiorcy koszty te są objęte pomocą de minimis, zgodnie z Rozporządzeniem 2023/2831.

5.3.8 Usługi zewnętrzne rezerwacja targów (de minimis)

W ramach kategorii kwalifikowalne są koszty rezerwacji miejsca wystawowego na targach, imprezach targowo-konferencyjnych, opłaty rejestracyjnej za udział w targach oraz wpisu do katalogu targowego.

Koszty te zarówno dla lidera konsorcjum oraz konsorcjantów są objęte pomocą de minimis, zgodnie z Rozporządzeniem 2023/2831. Koszty mogą zostać poniesione nie wcześniej niż 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie.

5.3.9 Podatki i opłaty (prawa własności przemysłowej)

W ramach kategorii kwalifikowalne są koszty opłat urzędowych związanych z uzyskaniem lub obroną patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy lub praw z rejestracji wzoru przemysłowego.

Dla członka konsorcjum będącego MŚP lub organizacją pozarządową spełniającą warunki MŚP koszty te są objęte pomocą z art. 28 GBER.

Natomiast dla członka konsorcjum będącego dużym przedsiębiorcą lub organizacją pozarządową spełniającą warunki dużego przedsiębiorcy - koszty te są objęte pomocą de minimis, zgodnie z Rozporządzeniem 2023/2831.

5.3.10 Usługi zewnętrzne (prawa własności przemysłowej)

W ramach kategorii kwalifikowalne jest:

a) pokrycie kosztów usług zawodowego pełnomocnika obejmujących przygotowanie dokumentacji zgłoszeniowej wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego oraz reprezentację przed organem ochrony własności przemysłowej;

[10] W rozumieniu Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027

b) pokrycie kosztów tłumaczenia, w tym tłumaczenia przysięgłego, dokumentacji niezbędnej do zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego oraz prowadzenia postępowania przed właściwym krajowym, regionalnym, unijnym lub międzynarodowym organem ochrony własności przemysłowej.

Dla członka konsorcjum będącego MŚP lub organizacją pozarządową spełniającą warunki MŚP koszty te są objęte pomocą z art. 28 GBER.

Natomiast dla członka konsorcjum będącego dużym przedsiębiorcą lub organizacją pozarządową spełniającą warunki dużego przedsiębiorcy - koszty te są objęte pomocą de minimis, zgodnie z Rozporządzeniem 2023/2831.

5.3.11 Usługi zewnętrzne – wstępne orzeczenie (de minimis)

W ramach kategorii kwalifikowalne są koszty wstępnego orzeczenia rzecznika patentowego o zdolności patentowej wynalazku lub zdolności ochronnej wzoru użytkowego. O tym, czy wydatek ten będzie uznany za kwalifikowalny decyduje pozytywny wynik orzeczenia potwierdzający zdolność patentową wynalazku lub zdolność ochronną wzoru użytkowego.

Koszty te zarówno dla lidera konsorcjum oraz konsorcjantów są objęte pomocą de minimis, zgodnie z Rozporządzeniem 2023/2831. Koszty mogą zostać poniesione nie wcześniej niż 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie.

Tabele intensywności wsparcia

Tabela nr 1. Intensywności wsparcia dla projektów badawczo-rozwojowych dla lidera konsorcjum oraz pozostałych konsorcjantów nie będących organizacją badawczą

Status członka konsorcjum[11]	Badania przemysłowe[12]	Badania przemysłowe (z uwzględnieniem premii 15 p.p.[13])	Badania przemysłowe (z uwzględnieniem premii 5 p.p[14])	Prace rozwojowe [15]	Prace rozwojowe (z uwzględnieniem premii 15 p.p.[16])	Prace rozwojowe (z uwzględnieniem premii 5 p.p.[17])
Mikro	70%	80%	75%	45%	60%	50%
Małe	70%	80%	75%	45%	60%	50%
Średnie	60%	75%	65%	35%	50%	40%
Duże	50%	65%	55%	25%	40%	30%

[11] Organizacja pozarządowa otrzymuje dofinansowanie w wysokości i na warunkach określonych dla przedsiębiorstw.
[12] Intensywności wsparcia uwzględniają premie określone w pkt 3.2 lit a) lub b) niniejszego Przewodnika.
[13] Premie określone w pkt 3.2 lit. c) lub e) niniejszego Przewodnika.
[14] Premie określone w pkt 3.2 lit. d) niniejszego Przewodnika.
[15] Intensywności wsparcia uwzględniają premie określone w pkt 3.2 lit a) lub b) niniejszego Przewodnika.
[16] Premie określone w pkt 3.2 lit. c) lub e) niniejszego Przewodnika.
[17] Premie określone w pkt 3.2 lit. d) niniejszego Przewodnika.